

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. – 10. ročník

5.7.2 – 5.7.6

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. – 10. ročník

5.7.7 – 5.7.11

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura a vzdělávací obsah je rozdělen do tří oblastí:

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI*

- vede k práci s hlasem
- ke kultivaci pěveckého i mluveného projevu
- seznamuje s hrou na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- k aktivnímu vnímání hudby
- k rozpoznávání hudebních nástroj

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- k ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- rozvíjí pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami

ROČNÍK	ČASOVÁ DOTACE ZÁKLADNÍ	ČASOVÁ DOTACE DISPONIBILNÍ	CELKOVÁ ČASOVÁ DOTACE
1. ročník	2	0	2
2. ročník	2	0	2
3. ročník	2	0	2
4. ročník	2	0	2
5. ročník	2	0	2
6. ročník	2	0	2
1. stupeň	12	0	12
7. ročník	1	0	1
8. ročník	1	0	1
9. ročník	1	0	1
10. ročník	1	0	1
2. stupeň	4	0	4

Předmět Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v kmenových třídách

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- zpěvu, na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně
- užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- rozlišování jednotlivé kvality tónů, rozpoznávání tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpoznávání v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišovat hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů
- reakci pohybem na znějící hudbu
- relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- vzájemnému naslouchání
- tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

Učitel vede žáky k:

- hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- užívání různých nástrojů a vybavení

HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. - 3. ročník

(2 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem Pokoušet se o zpěv jednoduchých písní – lidových i umělých	Zpěv lidových i umělých písní přiměřeného rozsahu	
Užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem Zapojovat se do rytmizačních cvičení Používat jednoduché hudební nástroje (dřívka, buben, činely aj. podle svých možností) Napodobovat rytmická cvičení se zapojením hry na tělo	Vokální a instrumentální činnosti Rytmus Hra na jednoduché hudební nástroje Orffův instrumentál Hra na tělo	TV 3.
Vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky Napodobovat hudební i nehupební zvuky (zvuky zvířat, předmětů denní potřeby...)	Poslechové činnosti Poslech a nápodoba zvuků	Pr 3.
Soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby Poslouchat krátké písně a skladby Pokoušet se o koncentraci, relaxaci při poslechu hudby	Poslechové činnosti Melodie a skladby určené dětem Hudebně pohybové činnosti Hudebně relaxační techniky	ŘV 3.
Naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat Provádět dechová cvičení Pracovat s dechem a usměrňovat výdechový proud Cvičit dle různých metod gymnastiku mluvidel Rozvíjet správnou výslovnost	Vokální a instrumentální činnosti Dechová cvičení Gymnastika mluvidel	ŘV 3.
Reagovat pohybem na hudbu Zapojovat se do hudebně pohybových her	Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami Pohybový projev podle hudby - improvizace	

HUDEBNÍ VÝCHOVA 4. - 6. ročník

(2 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem Zpívat, či jinak zvukově doprovázet, jednoduché písně lidové i umělé	Vokální a instrumentální činnosti Zpěv lidové a umělé písně	Pr – regionální zvláštnosti Pr – tradiční lidové svátky
Rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší Rozpoznávat výšku, sílu a délku tónu Rozeznat podle poslechu mužský a ženský hlas	Poslechové činnosti Výška, síla, délka tónu Zpěvní hlasy	
Správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel Řídit svůj výdechový proud	Vokální a instrumentální činnosti Výdechový proud	
Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb Poslouchat dětské písně, melodie a skladby	Poslechové činnosti Melodie a skladby určené dětem	Vv – tvorba podle sluchových vjemů
Poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách Rozpoznávat rytmy a tempa Orientovat se a rozlišovat základní hudební nástroje Doprovázet písně hrou na rytmické hudební nástroje	Poslechové činnosti Tempo – rytmus (hra na tělo) Zvuk hudebních nástrojů Vokální a instrumentální činnosti Hra na jednoduché hudební nástroje	
Propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry Pokoušet se o pochod podle hudebního doprovodu Aktivně se zapojovat do pohybových her a říkadel Vyjadřovat pohybem pocit z hudby Využívat relaxační hudby k uvolňování těla	Hudebně pohybové činnosti Pochod podle hudebního doprovodu Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami Pohybový projev podle hudby – improvizace Hudebně relaxační techniky	

Hudební výchova 7. – 10. ročník

(2 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu Upevňovat správné, pravidelné dýchání Dbát na zřetelnou výslovnost textů písní a říkadel Posilovat rytmizaci říkadel</p>	<p>Vokální a instrumentální činnosti Upevňování správných pěveckých návyků Zřetelná výslovnost Správné dýchání Rytmická cvičení a rytmizace říkadel</p>	<p>Př – škodlivost nadměrného hluku Řv – recitace Řv – dechová cvičení Ps – slabika, slovo</p>
<p>Interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně Znát jednoduché lidové písně a písně zaměřené k ročním dobám, svátkům (koledy) Posilovat a rozvíjet hudební paměť</p>	<p>Lidové i umělé písně</p>	<p>Vl – národní obyčej Řv – rozvoj slovní zásoby</p>
<p>Doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje Pokusit se zvládnout hru na jednoduché dětské nástroje Zvládnout hru na tělo (tleskání, dupání) Dokázat použít Orffův instrumentář (hůlky, bubínek, triangel, tamburína...)</p>	<p>Hudební doprovody Hra na tělo Orffova instrumentáře</p>	<p>Př – zdroje zvuku</p>
<p>Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů Dokázat vydržet poslouchat hudbu Dokázat říct jakou hudbu má nejraději Dokázat rozlišit jestli se jedná o zpěv nebo hudební nástroj Mít přehled o našich nejznámějších hudebních skladatelích</p>	<p>Poslechové činnosti Rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů Poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich a zahraničních skladatelů a interpretů Seznámit se s významnými hudebními skladateli</p>	<p>Př – zdroje zvuku Čt – divadelní představení Vl – významné osobnosti</p>
<p>Zvládnout základní kroky jednoduchého tance Pokusit se o pohybové vyjádření hudby Dokázat vnímat hudbu celým tělem Pokusit se o nácvik tanečního vyjádření hudby (moderní tanec, polka...) Zvládnout pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů (chůze, pohyb, klus) Ovládat jednoduché pohybové hry s říkanky a dětskými popěvky</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti Improvizovaný pohyb podle hudby Hudebně pohybové hry Základní taneční kroky jednoduchých tanců Relaxační techniky, muzikoterapie</p>	<p>Tv – lidové tance, rytmika Tv – relaxační techniky VkZ – relaxační technika</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové vymezení

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

ROČNÍK	ČASOVÁ DOTACE ZÁKLADNÍ	ČASOVÁ DOTACE DISPONIBILNÍ	CELKOVÁ ČASOVÁ DOTACE
1. ročník	1	0	1
2. ročník	1	0	1
3. ročník	1	0	1
4. ročník	1	0	1
5. ročník	1	0	1
6. ročník	1	0	1
1. stupeň	6	0	6
7. ročník	1	0	1
8. ročník	1	0	1
9. ročník	1	0	1
10. ročník	1	0	1
2. stupeň	4	0	4

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně výpočetní techniky, nebo i mimo budovu školy (práce v pleněru).

5.7. Umění a kultura

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- kombinaci vizuálně obrazných elementů k dosažení obrazného vyjádření

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- zapojení do diskuse
- respektování názorů jiných
- obohacování slovní zásoby o termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- tvořivé práci ve skupině
- kolegiální pomoci
- respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- vytváření si postojů k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- využívání návyků a znalostí v další praxi

Výtvarná výchova 1. – 3. ročník

(1 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu Procvičovat své grafomotorické dovednosti Rozvíjet grafomotorické dovednosti při práci s různým materiálem Procvičovat správný úchop výtvarného náčiní	Rozvíjení grafomotoriky	Ps – uvolňovací cviky Čt – tiskátka
Rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních Seznámit se se základními druhy barev a tvarů Procvičovat si základní druhy barev a tvarů Poznávat základní druhy barev a tvarů s dopomocí	Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ Malba Kresba Manipulace s objekty	M – třídění podle různých kritérií Pr – roční období Řv – rozvoj slovní zásoby
Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech Seznámit se s jednoduchými výtvarnými technikami Procvičovat si jednoduché výtvarné techniky Rozvíjet svou fantazii při vlastní tvorbě Rozvíjet své dovednosti při vlastní tvorbě	Pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky Prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy	Řv - komunikace

Výtvarná výchova 4. – 6. ročník

(1 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie Tvořit na základě vlastní fantazie, nálad a představ	Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ Netradiční výtvarné techniky	Hv – poslechové činnosti
Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu Používat základní dovednosti pro vlastní tvorbu Pokoušet se o tvorbu na základě vlastních pocitů	Pohyb těla v prostoru Tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace Malba a kresba	Řv – barvy, tvar
Rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole Prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy	Výstavy a prezentace školy
Vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics)	

Výtvarná výchova 7. – 10. ročník

(1 hod./týden)

Výstup (žák by měl)	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby Vyjádřit kresbou a malbou své prožitky a pocity Prezentovat svou tvorbu Porovnávat výsledky své tvorby s prací spolužáků</p>	<p>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> • kresba • malba <p>Výběr výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby před spolužáky, rodiči, pro reprezentaci školy) Vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních</p>	<p>VkZ – komunikace V1 – úcta k člověku</p>
<p>Uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy Vnímat linie, barvy, tvary Sledovat linii Ztvárňovat skutečné objekty Uplatňovat poznatky z geometrie Vnímat a rozlišovat tvarovou podobnost a odlišnost</p>	<p>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> • grafika • tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru 	<p>Ps – písemný projev Př – mapa, orientace na mapě Př – mapa města</p>
<p>Při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ Uplatňovat své zkušenosti a představy Rozvíjet své výtvarné citění Kreslit postavu (s pomocí i v pohybu) Využívat poznatky z kontaktu s výtvarnými pracemi spolužáků při vlastní tvorbě Využívat poznatky z kontaktu s výtvarnými a uměleckými díly při vlastní tvorbě Seznamovat se s ilustracemi prostřednictvím ilustrací v učebnicích a knihách Seznamovat se s výtvarnými pracemi prostřednictvím výstav Osvojit si základy chování na kulturních akcích</p>	<p>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> • umístění těla a objektů • tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru <p>Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních Běžné umělecké produkce (malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film)</p>	<p>Čt – krátké texty Př – lidské tělo Čt - kniha</p>
<p>Hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele Vyjádřit své pocity, emoce, nálady Ztvárňovat skutečnost různými výtvarnými technikami</p>	<p>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</p>	